

بهاره جلالوند
عکاس: محسن امین

نگذار قمامت پاکبان خم شود

فرقی نمی‌کند که کجای این کشور پهناور زندگی می‌کنید. هر کجا که باشید، وقتی صبح زود از در خانه خارج شوید، همه جا تمیز است. نه بوی زباله‌ای به مشام می‌رسد و نه کوهی از زباله را می‌بینید. این تمیزی که کمتر کسی به آن توجه می‌کند و برای خیلی‌ها حتی عادی شده، حاصل تلاش تعداد زیادی پاکبان و کارکنان شهرداری‌های مناطق گوناگون کشور است.

بی‌تفاوت نباشیم

صبح زود، صدای جارویی که روی زمین کشیده می‌شود به گوش می‌رسد. خودرویی لحظه‌ای می‌ایستد و راننده آن، بطری پلاستیکی شیر کاکائو را در خیابان می‌اندازد، در حالی که فاصله چندانی با سطل زباله ندارد. پاکبان زحمتکش، از دور نگاه می‌کند و سرش را تکان می‌دهد و برای برداشتن بطری پلاستیکی، جلو می‌رود و خم می‌شود.

مظفر رضایی پاکبان است و به کمک همکارانش، سال‌هاست که به پاکیزگی شهر خود کمک می‌کند. او می‌گوید: «برخی آدم‌ها اصلاً برای تمیزبودن شهر همکاری نمی‌کنند و هر چیزی که به دستشان می‌رسد، زمین می‌ریزند. مثلاً بعضی از بچه‌ها، چون در مورد سختی‌های کار ما چیزی نمی‌دانند، روی زمین زباله می‌ریزند. حتی برخی از بزرگ‌ترها هم چنین کارهایی انجام می‌دهند. مثلاً زباله‌های خانه‌شان را به جای اینکه داخل سطل زباله بیندازند، کنار آن می‌اندازند که این کار باعث می‌شود، وقت زیادی برای جمع‌آوری زباله‌های کنار سطل صرف شود.

الان هم که بیماری کرونا آمده، ماسک و دستکش را روی زمین می‌ریزند. اصلاً به این فکر نمی‌کنند که ما هم بیمار می‌شویم. شغل ما واقعاً سخت است و در سرما و گرما باید کار کنیم. همچنین تعطیلی و استراحت زیادی هم نداریم. با حقوق کمی که می‌گیریم، کمتر کسی حاضر می‌شود جای ما کار کند. با این حال ما خدمت به مردم را دوست داریم.»

زباله باید همیشه در کیسه مخصوص قرار بگیرد و بالای آن به خوبی بسته شود. همین‌طور سطل‌های زباله هم باید در شان بسته باشد. اگر بالای کیسه یا در سطل باز بماند، هم جمع‌آوری زباله‌ها سخت می‌شود و هم محل زندگی مان آلوده خواهد شد.

جمع‌آوری شبانه‌روزی زباله!

زباله برای اینکه به محل دفع یا بازیافت برسد، مسیر پیچیده و پر پیچ و خمی را پشت سر می‌گذارد و افراد زیادی باید زحمت بکشند تا کارها به خوبی پیش بروند. **قنبر آدینه‌وند**، «مدیر نظارت و ارزیابی امور مناطق سازمان مدیریت پسماند شهرداری تهران» است و از اینکه در مجموعه‌ای فعالیت می‌کند که پاکبان‌ها در آن مشغول هستند، احساس افتخار می‌کند. او می‌گوید: «تمیزی شهر حاصل زحمت ۱۴ هزار پاکبان است که به صورت شبانه‌روزی در سه شیفت کار می‌کنند و حدود ۵۳ هزار مخزن زباله را خالی می‌کنند. ۶۵۰ دستگاه خودروی حمل زباله، دائماً در حرکت هستند و ۱۳۰۰ نفر راننده و کارگر (اپراتور)، همراه با پاکبان‌ها زحمت می‌کشند و در کنارشان کلی تعمیر کار و مکانیک وجود دارد تا در زمان خراب‌شدن خودروها و وسایل، کمک کنند.

زباله‌هایی که جمع‌آوری می‌شوند، در ۱۰ سکوی فعال (سکوی میانی که زباله از مخازن سطح شهر به وسیله خودروهای حمل پسماند مکانیزه به آنجا منتقل می‌شود)، خالی خواهند شد و بعد توسط ۱۲۰ ماشین بزرگ (سیم‌تریلر) که پشت آن‌ها مخزن مخصوصی وجود دارد،

به محل تفکیک و دفع زباله برده می‌شوند. البته در بسیاری از مناطق شهر، «طرح کاهش پسماند» (کاپ) وجود دارد و شهروندان زباله‌های قابل بازیافت را تفکیک می‌کنند و تحویل می‌دهند تا کار دفع زباله بهتر پیش برود.

وقتی زباله‌ها به مرکز دفع زباله

در «آرادکوه» می‌رسند، باید آن‌هایی که قابل بازیافت هستند از سایر زباله‌ها جدا شوند. زباله‌های تر (پوست میوه‌ها، سبزی‌ها و ...) کود کمپوست درست می‌شود. افرادی که زباله روی زمین می‌اندازند، از مشکلاتی که برای پاکبان‌ها ایجاد می‌شود، آگاه نیستند. برای برداشتن زباله‌ای که جایش در سطل است، یک انسان و هم‌نوع ما، باید قامتش خم شود. بارها پیش آمده که در زمان برداشتن زباله از روی زمین، خودرویی با پاکبان‌ها برخورد کرده‌است و برخی از آن‌ها فوت شده‌اند. پاکبان جدا از ما نیست و وقتی بنا به هر دلیل آسیب ببیند، انگار که ما آسیب دیده‌ایم؛ چون در جامعه همه مثل زنجیر به یکدیگر متصل هستیم.»

نظم حرف اول را می‌زند

جمع‌آوری حجم زیادی زباله و به‌طور کلی تمیز کردن تعداد زیادی کوچه و خیابان کار راحتی نیست. **یوسف تقی‌زاده** که پاکبانی مهربان است، می‌گوید: «دائماً خم‌شدن برای برداشتن زباله‌هایی که داخل سطل ریخته نشده‌اند، باعث کمر درد می‌شود و از همه مهم‌تر اینکه وقت زیادی از ما می‌گیرد. جمع‌آوری زباله‌ها زمان‌بندی منظم و دقیقی دارد. اگر سر وقت کارها را انجام ندهیم، همه چیز با مشکل مواجه می‌شود. شغل ما سختی‌های زیادی دارد و خیلی کم می‌توانیم بچه‌ها و خانواده‌مان را ببینیم.»

چند کار مهم

قرار دادن زباله‌های خانه در ساعت مشخص داخل سطل و نریختن جعبه و پلاستیک خوراکی‌ها روی زمین؛ مهم‌ترین کارهایی هستند که باید انجام داد. ریختن زباله، در مناطق طبیعی مثل کوه، جنگل و دریا، جان حیوانات دیگر را به خطر می‌اندازد پس نباید هیچ نوع زباله‌ای در طبیعت ریخت.

